

In e scadin po ir a la gronda dieta da minoritads a Berna

Dieta da l'uffizi da cultura e da la direcziun da dretg internaziunal

CUN STÉPHANIE ANDREY HA DISCURRÌ
CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ Il glindesdi discutan a Berna popu-
laziun ed experts dumondas da lingua
e da minoritads. Avantmezdi sa fa-
tschenta la dieta cun leschas e con-
venziuns. Suentermezdi vai per la pra-
tica en scolas rumantschas, per l'in-
strucziun taliana en gimnasis e per il
franzos en Svizra tudestga e dal tu-
destg en Romandia.

*Tge finamira ha l'Uffizi federal da
cultura cun la dieta?*

Stéphanie Andrey: Avant 50 onns è la
Svizra entrada en il Cussegl da
l'Europa. Il giubileum festivain nus
cun questa dieta. Nossa finamira èsi
da sensibilisar la glieud per tematicas
che stattan a cor a nus: minoritads
linguisticas, promoziun ed instruc-
ziun da linguas. L'avantmezdi pre-
schantain nus las convenziuns
internaziunalas che n'èn anc betg
uschè enconuschentas tar la popula-
ziun.

*Sa drizza questa dieta ad experts? U
po mintgin prender part?*

Igl è ina dieta per in e scadin. Tuttas
persunas interessadas èn bainvegnidas:
Tut tgi che lavura en quest sectur, ma-
gisters e geniturs. Uschiglio na fashess
quest'acziun da sensibilisaziun nagin
senn.

*Il glindesdi endamaun avra cusseglier
federal Alain Berset la dieta. Sin il*

Ensemen cun la di-
recziun dal dretg
internaziunal orga-
nisescha Andrey
Stéphanie da l'Uffi-
zi federal per cul-
tura la dieta dal
glindesdi.

FOTO C. CADRUVI

*program stattan dudesch occurrenzas.
Tgeninas èn las principalas?*

Tenor mes avis èsi las trais discussiuns
da podi davart la lingua da scola il
suentermezdi. Là discurren ins da pro-
blems concrets ed actuals che ans occu-
pan mintga di.

*L'emprima discussiun da podi s'occu-
pa dal rumantsch grischun e dals
idioms en scola. Pertge puspè questa
tematica?*

Nossa finamira èsi d'udir er ina giada
autras opiniuns. Nus avain perquai en-
vidà persunas da la pratica per avair
perditgas da la situaziun actuala: *Tresa
Deplazes*, ina mamma pertutgada,
Giancarlo Conrad sco magister ch'enco-
nuscha la pratica en scola, plinavant il
president da la Lia Rumantscha *Duri
Bezzola* ed er *Anna Chatrina Brunold*
da *Pro idioms*.

*Cun Deplazes e Brunold èn gist dus
represchents da Pro idioms sin il*

*podì. È quai da chapir sco messadi
dals organisaturs?*

L'Uffizi federal da cultura na vul betg
dar ina plattafurma ni a favur dals
idioms ni a favur dal rumantsch gri-
schun en scola. Tuttina avain nus vulì
chattar in equilibr. Cun Giancarlo
Conrad avain nus er ina persuna che
pleda persunter d'instruir rumantsch
grischun. Il president da la Lia Ru-
mantscha Duri Bezzola è plitost neu-
tral.

*Vus essas creschida si en il Tessin. Tge
vegn tractà al podì davart il talian?*

La posiziun dal talian è actualmain
fitg problematica en Svizra. Il
talian vegn instrui sulet a moda
facultativa en las scolas medias sviz-
ras. En il sectur da la maturitad sa
preschenta ina situaziun precara.
Tscherts chantuns han reduci l'in-
strucziun taliana. Perquai ha la cu-
missiun da maturitad svizra erui co
augmentar puspè il talian e co pro-
mover la qualitat d'instrucziun. En
sasez vai insumma per la rolla da la
terza lingua. Nus discurren gea adina
da la coesiun naziunala. La plurilin-
guitad è en quest connex la finamira
principala. Ma sche la lingua na vegn
betg pli instruida avain nus in pro-
blem.

*Il terz podì s'occupa da las duas lin-
guas grondas?*

Qua vegnin nus a discutir la rolla da
las linguas naziunalas en l'instrucziun.
Ils chantuns han sviluppà la strategia da
cumenzar cun l'emprima lingua estra
en la terza classa e cun la segunda en la
tschintgavla. Uss datti en la Svizra tu-
destga – er en il Grischun – iniziativa
che pretendan da puspè instruir sulet
ina lingua estra en scola primara.
Ins sto perquai sa dumandar tge plaz
ch'il franzos ha en Svizra tudestga e vi-
ceversa.

**Tgi che less prender part da la dieta po con-
tactar Stéphanie Andrey: 031 324 10 60 u sté-
phanie.andrey@bak.admin.ch. Il flyer chattan
ins sut www.bak.admin.ch/aktuelles**